جغرافیایی به نام ایران و حاکمیت قوانین چندگانه

مناطق آزاد در مقابل اجرای قانون کار مقاومت می‌کنند

فعالان کارگری و نمایندگان تشکل‌های صنفی، معتقدند که خروج کارگران مناطق آزاد از شمول قانون کار، باعث شده است که این کارگران، از حمایت‌های قانونی محروم باشند و سایه تبعیض و استثمار بر سر این قشر سنگینی کند، با این حال، مدیر امور حقوقی شورای عالی مناطق آزاد معتقد است که درباره کارگران این مناطق سیاه‌نمایی می‌شود و اوضاع این قشر از کارگران، اگر بهتر از سایر کارگران شاغل نباشد، بدتر هم نیست.

به گزارش «توسعه ایرانی»، سال‌ها پیش و با هدف حفظ اشتغال و رفع موانع تولید و گسترش واحدها و بنگاه‌های اقتصادی، روابط کار در مناطق آزاد از شمول قانون کار خارج شد. حال و پس از سال‌ها، نمایندگان کارگری معتقدند که هدف از این تصمیم برآورده نشده و صرفا حقوق کارگران شاغل در این مناطق، تضییع شده است.

طبق قانون چگونگی اداره مناطق آزاد، خدمات اشتغال نیروی انسانی از قانون کار مستثنی است و در برخی موارد متفاوت از آنچه در داخل کشور پیش می‌رود، اداره می‌شود.

با این حال مسئولان کارگری در رابطه با وضعیت کارگران در مناطق آزاد از جمله عدم پرداخت حداقل حقوق به بخشی از کارگران در این مناطق یا نبود امنیت شغلی برای آنها با توجه به عدم مشمولیت قانون کار، انتقاداتی مطرح کردند و از این رو، بهمن ماه سال گذشته نیز شورای عالی کار مصوب کرد تا کارگروهی سه‌جانبه با حضور مسئول مناطق آزاد، از طرف وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تشکیل و مسائل و مشکلات کارگران مناطق آزاد شناسایی و بررسی شود. با این حال، رئیس کانون عالی انجمن‌های صنفی می‌گوید که با گذشت چندین ماه از این مصوبه، هیچ اقدامی از سوی وزارت کار انجام نشده است.

ناصر چمنی معتقد است در جغرافیایی به نام ایران نمی‌توان مجموعه‌های کارگری را به دلیل ویژه یا آزاد بودن یک منطقه یا وجود کارگاه زیر ۵ نفر از شمول قانون کار خارج کرد.

رئیس کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران در گفت‌وگو با ایسنا می‌گوید: کارگران شاغل در مناطق آزاد باید از مزایای پیش‌بینی شده در قانون برخوردار شوند و حداقل حقوق مصوب در موردشان رعایت شود ولی اگر در جایی نتوان اعاده حق کرد، گفتن این حرف سودی ندارد بنابراین مشکل کارگران در مناطق آزاد باید به طور عملی و ریشه‌ای حل و فصل شود.

وی با اشاره به خروج مناطق آزاد از شمول قانون کار گفت: از نظر من تصمیماتی که بعضا به اسم رونق تولید و اشتغال گرفته و مصوب می‌شود، کارساز نیست و نتیجه عکس دارد. کارگران در هر نقطه‌ای از کشور که مشغول کار و تولید هستند، باید از مزایای قانون کار برخوردار باشند و اگر امکان پیگیری حقوق یا طرح شکایت کارگر در منطقه آزاد وجود نداشته باشد، قابل قبول نیست.

رئیس کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران تصریح کرد: در قانون کار هیات‌های حل اختلاف برای بررسی مسائل و اختلافات کارگران و کارفرمایان پیش‌بینی شده است ولی ممکن است در مناطق آزاد به حالت مذاکره‌ای و با حضور کارگر، کارفرما و نماینده اداره کار، مسائل کارگر و کارفرما بررسی شود.

چمنی در عین حال با اشاره تشکیل کارگروه بررسی مشکلات کارگران مناطق آزاد گفت: این کارگروه برای بررسی تشکیل شد ولی در همین حد باقی ماند و ادامه پیدا نکرد، اگر هم پیدا کرده باشد به عنوان نماینده کارگران به جلسات بعد کارگروه دعوت نشدیم که بگوییم تصمیمات آن به چه نتایجی منجر شده است.

رئیس کانون عالی انجمن‌های صنفی: در جغرافیایی به نام ایران نمی‌توان مجموعه‌های کارگری را به دلیل ویژه یا آزاد بودن یک منطقه یا وجود کارگاه زیر ۵ نفر از شمول قانون کار خارج کرد

کارگران مناطق آزاد مورد ظلم نیستند

«محسن پوراحمدی»، مدیر امور حقوقی شورای عالی مناطق آزاد، اما ادعاهای مطرح شده در رابطه با وضعیت نامناسب کارگران در مناطق آزاد را رد می‌کند. این مقام مسئول در شورای عالی مناطق آزاد با اشاره به اینکه هدف از ایجاد این مناطق، اشتغال مولد، سرمایه‌گذاری، آبادانی، عمران و خدمات عمومی است که در اجرای این هدف ۲۹ ماده قانونی تعریف شده است، اظهار کرد: هر یک از این مفاد بر اساس مصلحت و حکمتی بوده و در کنار هم پازل مناطق آزاد را تشکیل می‌دهد، بنابراین حذف هر یک از آنها به خودی خود فلسفه وجودی مناطق آزاد را زیر سوال خواهد برد. این در حالی است که در ماده (۱۲) این قانون، خدمات اشتغال نیروی انسانی از قانون کار مستثنی شده تا مکانیزم‌هایی که در قانون کار برای کارفرما دست و پاگیر بوده و موانع ایجاد می‌کند برطرف و اختیارات برعهده کارفرما و کارگر قرار بگیرد. بر این اساس پایه و ضوابط قانونی برای اشتغال وجود دارد اما بعد از آن همه چیز در اختیار و توافق بین کارفرما و کارگر است که این خود یک مزیت به حساب می‌آید.

پوراحمدی در رابطه با دریافتی‌های کارگران در مناطق آزاد گفت: حداقل حقوق و دستمزد کارگران بر مبنای رقم مصوب شورای عالی کار بوده و غیرممکن است در حال حاضر دریافتی یک کارگر در مناطق آزاد کمتر از مصوب شورای عالی کار در کشور باشد. می‌توان گفت حقوق کمتر از سه میلیون تومان برای کارگران در مناطق آزاد پرداخت نمی‌شود مگر در کارگاه‌ها و بنگاه‌های نوپا که در مراحل ابتدایی قرار دارند.

مدیر امور حقوقی شورای عالی مناطق آزاد با اشاره به اینکه کارگران در مناطق آزاد به مراتب می‌توانند وضعیت بهتری از کارگران داخل کشور داشته باشند، ادامه داد: در این مناطق نه تنها ظلمی در حق کارگران نمی‌شود بلکه شرایط به گونه‌ای فراهم شده که به نفع سرمایه‌گذار، کارفرما و کارگر تمام شود. از سویی وقتی اختیار به کارگر و کارفرما داده می‌شود آنها بر مبنای شرایط خود قرارداد تنظیم می‌کنند و به توافق می‌رسند یعنی از یک مزیت برخوردار شده‌اند. در عین حال که سازمان مناطق آزاد باید شرایط و امکانات رفاهی و مایحتاج اولیه زندگی کارگران را فراهم آورده و در این راستا با آنها همراهی کند که این نیز مزیت دیگری برای کارگران محسوب می‌شود.

وی در مورد انتقاداتی که به امنیت شغلی کارگران در مناطق آزاد می‌شود، با اشاره به فعالیت حدود ۵۵۰۰ کارگر در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی گفت: به هر حال در مناطق آزاد نیز مانند داخل کشور این گونه نیست که کارگر در ابتدای کار رسمی شده یا تضمینی برای حضور همیشگی او در محل کار باشد، بلکه بر اساس قراردادی که با کارفرما دارد پیش می‌رود. در عین حالی که با توجه به فضای کاری قابل توجهی که در مناطق آزاد وجود دارد کارگران از امکان انتخاب برخوردار بوده و می‌تواند تغییر محل کار داشته باشد.

مدیر امور حقوقی شورای عالی مناطق آزاد: قانون کار مورد انتقاد بوده و می‌گویند مشکل دارد و باید اصلاح شود. چگونه می‌توان قانونی که خود نیاز به تغییر و اصلاح دارد را به مناطق آزاد تعمیم داد

وی با اشاره به اینکه قانون مربوط به اشتغال در مناطق آزاد یک قانون مترقی است، گفت: باید در مناطق آزاد برای رونق تولید و پایداری بنگاه‌های اقتصادی، جلوگیری از ورشکستگی و نابرابری‌ها قوانین دارای انعطاف باشد و کارگر و کارفرما بتواند بر اساس موقعیت اقتصادی و شرایطی که در آن قرار دارند پیش بروند.

پوراحمدی یادآور شد: افرادی که در حال حاضر تاکید دارند باید مناطق آزاد مشمول قانون کار شود باید به این توجه کنند که همین قانون کار اکنون مورد انتقاد بوده و می‌گویند مشکل دارد و باید اصلاح شود، پس چگونه می‌توان قانونی که خود نیاز به تغییر و اصلاح دارد را به مناطق آزاد تعمیم داد؟

مناطق آزاد از فلسفه اشتغالزایی دور شده‌اند

در مقابل این ادعاها، چمنی می‌گوید: فلسفه تشکیل مناطق آزاد این بوده که کارخانه‌هایی راه‌اندازی و اشتغالزایی شود تا درصد رشد اقتصادی بالا برود ولی عملا این اتفاق نیفتاده و شاهد هستیم که بیشتر این مناطق از فلسفه اشتغالزایی فاصله گرفته و به مراکز و پاساژهای بزرگ خرید تبدیل شده‌اند.

رئیس کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران بر ضرورت حفظ امنیت شغلی و رعایت حقوق صنفی کارگران مناطق آزاد تاکید کرد و گفت: در شورای عالی کار با تصمیم اعضا، اشتغال کارگران مناطق آزاد به رسمیت شناخته شد و امیدواریم با تشکیل کارگروه مذکور بررسی مشکلات و مطالبات کارگران این مناطق به شکل مطلوبی صورت گیرد.

خبر

کارگران آب معدنی داماش:

معوقات مزدی و حق بیمه نگران‌کننده شده است

کارگران آب معدنی داماش می‌گویند: مشکل پرداخت نشدن حقوق کارگران شاغل در کارخانه آب معدنی داماش به دلیل تامین منابع مالی هنوز ادامه دارد.

این کارگران در گفت‌وگو با ایلنا گفتند: نزدیک به ۳۰ تا ۴۰ کارگر در کارخانه آب معدنی داماش در بخش تولید مشغول کارند که در سال جاری دو ماه حقوق معوقه طلبکارند.

به ادعای کارگران این کارخانه، از دو ماه پیش فعالیت تولیدی کارخانه به دلیل تامین نشدن مواد اولیه متوقف شده و این موضوع کارگران را نگران امنیت شغلی خود کرده است.

کارگران آب معدنی داماش خواستار دریافت مطالبات معوقه خود و از سرگیری فعالیت تولیدی کارخانه هستند اما مسئولان ذیربط و کارفرما پاسخ قانع کننده‌ای به کارگران نمی‌دهند.

یکی از این کارگران گفت: به تعویق افتادن مطالبات مزدی در حالی است که پیش از این کارفرما در آخرین دور از اعتراض کارگران کارخانه وعده به روز کردن مطالبات را داده بود.

این کارگر با بیان اینکه شرکت آب معدنی داماش در حال حاضر متعلق به هلدینگ گروه ملی است، با اشاره به اینکه در ماه‌های گذشته کارگران در اعتراض به معوقات مزدی خود دست به اعتراض صنفی چند روزه زدند که در نتیجه آن اعضای هلدینگ گروه ملی به همراه مدیر عامل و چند تن از مسئولان شهرستان رودبار برای بررسی وضعیت کارخانه آب معدنی داماش به منطقه آمدند، افزود: آنها برای جلوگیری از اعتراض کارگران، وعده راه‌اندازی خطوط جدید تولید و به روز کردن مطالبات کارگران را تا چند ماه آینده دادند که با وجود راه‌اندازی خطوط جدید، اما معوقات هنوز به روز نشده است. وی با اشاره به وضعیت نامناسب معیشتی کارگران این کارخانه در نتیجه دریافت نکردن چندین ماه حقوق افزود: در گذشته کارخانه آب معدنی داماش حدود ۱۴۰ کارگر داشت که به مرور با افزایش مشکلات، تعداد آنها به حداقل ۳۰ تا ۴۰ نفر کاهش یافته است.

به گفته این کارگر، در روزهای گذشته او و سایر همکارانش بارها به نهادهای مسئول مراجعه کرده و خواستار پرداخت مطالبات مزدی خود شده‌اند چرا که در منطقه محل زندگی آنها فرصت شغلی دیگری وجود ندارد.

وی در خصوص وضعیت تولید در کارخانه آب معدنی داماش، گفت: در حال حاضر که فصل تابستان است، کارگران انتظار افزایش تولید آب معدنی به نسبت سایر ماه‌های سال را داشتند، اما کارفرما فعالیت تولیدی کارخانه را متوقف کرده و کارگران کاری برای انجام دادن ندارند.

وی افزود: از دیگر مشکلات کارگران آب معدنی داماش پرداخت نشدن حق بیمه تامین اجتماعی است که از اردیبهشت ماه به تاخیر افتاده است. همچنین کارگرانی که در آستانه بازنشستگی با مشاغل سخت و زیان‌آور هستند نگران پرداخت هزینه بازنشستگی خود شده‌اند.

پایان شهریور؛ آخرین مهلت ثبت‌نام برای دریافت وام کرونا

پرداخت تسهیلات به واحدهای آسیب‌دیده از کرونا ادامه دارد و صاحبان مشاغل بیمه‌شده تا ۱۵ شهریور و مشاغل فاقد بیمه تا پایان شهریور ماه مهلت دارند برای دریافت این وام در سامانه کارا ثبت‌نام کنند.

به گزارش مهر، پس از شیوع ویروس کرونا و تبعات ناشی از آن بر اقتصاد کشور که منجر به تعطیلی یا نیمه‌تعطیلی بنگاه‌ها شد، دولت تصمیم به ارائه تسهیلات به کسب‌وکارهای آسیب‌دیده از کرونا گرفت. در همین راستا، با هماهنگی دستگاه‌های اجرایی و نظام بانکی، مقرر شد صاحبان مشاغل در ۱۴ رسته شغلی برای دریافت وام مربوط به کرونا، در سامانه کارا ثبت‌نام کنند. وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی هم یک میلیون واحد اقتصادی آسیب‌دیده از کرونا را شناسایی و با ارسال پیامک، آنها را مشمول دریافت تسهیلات حمایتی کرونا اعلام کرد. در ادامه نیز وزارت کار اعلام کرد که کسب‌وکارهای فاقد بیمه و کد کارگاهی می‌توانند برای دریافت تسهیلات ثبت‌نام کنند.

بر این اساس، آخرین پیگیری‌ها حکایت از آن دارد که تاکنون بیش از ۳۹۱ هزار مورد ثبت‌نام بنگاه برای دریافت وام کرونا در سامانه کارا انجام شده که در مجموع حدود ۷۷۵ هزار نفر شاغل را دربرمی‌گیرند.

اقدامات مربوط به بررسی پرونده این ۳۹۱ هزار بنگاه از سوی ۱۳ دستگاه اجرایی انجام و مشخص شد این پرونده‌ها مجموعاً ۱۱ هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان تسهیلات را دربرمی‌گیرند. همچنین تاکنون در مجموع حدود ۱۱۵ هزار نفر از شاغلین غیررسمی برای دریافت تسهیلات کرونا ثبت‌نام کرده‌اند که مبلغ ۱۵۱ میلیارد تومان به متقاضیان پرداخت شده است.

همچنین تاکنون ۸۴۸ زیررسته شغلی به شدت آسیب‌دیده از شیوع ویروس کرونا شناسایی شده است.

تعداد بنگاه‌های آسیب‌دیده ذیل ۱۴ رسته منتخب ۳ میلیون واحد است که ۱.۳ میلیون واحد آن بیمه‌شده و دارای کد کارگاهی و ۱.۷ میلیون واحد فاقد بیمه و کد کارگاهی هستند. در این واحدها ۲.۸ میلیون نفر بیمه شده و ۳ میلیون نفر فاقد بیمه مشغول به کار هستند.

با توجه به آمار متقاضیان و پرونده‌های ثبت‌نام شده در سامانه کارا و با توجه به رسته‌های آسیب‌دیده، جمع تسهیلات مورد نیاز ۲۳ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان است که ۲۰ هزار میلیارد تومان آن مربوط به کسب و کارهای دارای بیمه و نیز شاغلان غیررسمی فاقد بیمه است.

براساس آمار ارائه شده، ۳ هزار و ۵۰۰ هزار میلیارد تومان نیز به ۱۰۸ شرکت بزرگ حمل و نقل عمومی مسافر برون‌شهری اعم از هوایی، ریلی و دریایی اختصاص یافته است.

اخبار کارگری

معدن آق‌دربند سرخس تعطیل شد

معدن آق‌دربند سرخس با دستور مقامات و مسئولان تا زمان روشن شدن علت حادثه تعطیل شد. به گزارش ایلنا، یک گروه کارشناسی در حال بررسی علت حادثه هستند و تا زمان پایان کار این گروه، به دستور فرمانداری کار معدن متوقف شده است. فرماندار سرخس در ارتباط با دو کارگر متوفی، ضمن تاکید بر اینکه این دو کارگر تخصص‌شان در بخش انفجار بوده، اعلام کرده که دو کارگر متوفی بیمه بوده‌اند و حق و حقوق آنها پرداخت خواهد شد. این دو کارگر، ۲۲ و ۱۱ سال سابقه کار داشته‌اند.

زخمی شدن دو کولبر در روزهای گذشته

در دو حادثه جداگانه، دو کولبر در روزهای هفتم و هشتم شهریور زخمی شدند. به گزارش ایلنا، در حادثه اول (هشتم شهریور ماه) کولبری به نام «خدر» در منطقه مرزی سردشت مجروح شد. این کولبر اهل روستای داوداوی است و برای مداوا به مراکز درمانی آذربایجان غربی منتقل شده است. در حادثه‌ای دیگر که یک روز قبل از آن اتفاق افتاد، در گذرگاه مرزی نوسود، یک کولبر دیگر از ناحیه پا مجروح شد. این کولبر با هویت «نریمان سبحانی» از اهالی سروآباد است که او نیز برای مداوا به مراکز درمانی منتقل شده است.

یک بازنشسته تامین اجتماعی:

فرمول همسان‌سازی به طور شفاف منتشر شود

اجرای همسان‌سازی یا متناسب‌سازی با شاکله فعلی آن، موجب انتقاداتی شده است. یکی از این انتقادات مربوط به بازنشستگان سخت و زیان‌آور است که ۱۰ سال سابقه استحقاقی آنها در نظر گرفته نشده است. به گزارش ایلنا، یک کارگر بازنشسته که جزو سایر سطوح مستمری‌بگیری است مدعی است با همسان‌سازی فقط ۸۰۰ هزار تومان به دریافتی ماهانه او اضافه شده است. سعیدی ادامه می‌دهد: اگر ۱۵ درصد افزایش ماده ۹۶ برای سایر سطوح را در نظر بگیریم با احتساب ۸۰۰ هزار تومان همسان‌سازی، مستمری من چیزی حدود ۲۶ درصد زیاد شده است. بیشتر مصاحبه‌ها و اظهارات مسئولان مربوط به حداقل‌بگیران است اما من خواهش دارم بیایند واضح و دقیق توضیح بدهند که آیا عدالت بیمه‌ای برای سایر سطوح نیز اجرایی شده است. وی به ماده ۹۶ قانون تامین اجتماعی اشاره می‌کند و می‌گوید: براساس این ماده قانونی باید هر سال مستمری‌ها به میزان افزایش هزینه‌های زندگی زیاد شود بنابراین باید سازمان پایه مستمری‌ها را به پایه خط فقر برساند و این کار هیچ ربطی به همسان‌سازی ندارد یعنی بدون اجرای همسان‌سازی باید مستمری‌ها به اندازه خط فقر زیاد شوند. حالا آمده‌اند با اجرای همسان‌سازی چند صد هزار تومان به حقوق بازنشستگان افزوده‌اند و ما باید در نگرانی و دلهره باشیم که آیا سال بعد این افزایش همسان‌سازی مشمول افزایش سالیانه می‌شود یا خیر؟ به گفته وی، مهمترین مولفه همان پایه مستمری است که به اندازه کافی و قانونی زیاد نشده است. این کار یک تخلف از قانون است.

سالاری خبر داد:

ادامه تمدید اعتبار غیرحضوری دفترچه‌های بیمه تامین اجتماعی

مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی، از تمدید اعتبار دفترچه‌های بیمه تامین اجتماعی به صورت غیرحضوری خبر داد. به گزارش مهر، مصطفی سالاری با اشاره به شیوع کرونا و ضرورت افزایش خدمات از راه دور به بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی، گفت: ۴۵ میلیون نفر در کشور دفترچه تأمین اجتماعی دارند که گام نخست درباره حذف دفترچه تأمین اجتماعی برداشته شد. وی با عنوان این مطلب که اعتبار دفترچه‌های بیمه به تمدید حضوری نیاز ندارد، افزود: استعلام اعتبار دفترچه‌ها به روش غیرحضوری انجام می‌شود. سالاری ادامه داد: سال گذشته ۹۷ میلیون مورد مراجعه افراد به شعب و کارگزاری‌های تأمین اجتماعی داشتیم که از این تعداد، ۳۸,۵ میلیون نفر یعنی حدود ۴۰ درصد فقط برای تمدید دفترچه مراجعه می‌کردند و اکنون این مراجعات را نداریم.